

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.

Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

EDD MEG A KÖNYVET!

Révész Imre püspök igehirdetése az Országos Református Tanító-Egyesület hajdúszoboszlói elnökségi közgyűlését megelőző istentiszteleten. (1942 október 2.)

Ezékiel 2 : 9—3 : 4. v.

9. És látám, és ímé egy kéz nyúlt felém, és ímé benne egy könyv türete vala.
10. És kiterjeszté azt előttem, és ímé be vala írva elől és hátul, és írva valának reá gyász-énekek és nyögések és jajszók.
1. És monda nékem: Embernek fia! a mi előtted van, edd meg; edd meg ezt a türetet, és menj, szólj az Izráel házának.
2. Felnyitám azért számat, és megégeté velem azt a türetet.
3. És monda nékem: Embernek fia! hasadat tartsd jól és belső részeidet töltsd meg ezzel a türettel, a melyet adok néked. És megévém azt, és lón az én számban, mint az édes méz.
4. És monda nékem: Embernek fia! eredj, menj el az Izráel házához, és szólj az én szavaimmal nékik.

Jelenések 10 : 8—11. v.

8. És a szózat, melyet hallottam vala az égből, ismét szóla nékem és monda: Menj el, és vedd' el ama megnyitott könyvecskét, mely a tengeren és a földön álló Angyalnak kezében vagyon.
9. Elmenék azért az Angyalhoz és mondék néki: Add nékem a könyvecskét. És monda nékem: Vedd el és nyeld el, és megkeseríti a te gyomrod, de a te szádban édes leszen, mint a méz.
10. Elvevém azért a könyvecskét az Angyal kezéből és elnyelém azt; és az én számban oly édes vala, mint a méz: de mikor elnyeltem volna azt, megkeseredék az én gyomrom.
11. És monda nékem: Ismét kelletik néked profétálnod a népek előtt, pogányok, nyelvek, és sok királyok előtt.

E nagyon nehéznek és homályosnak, némelyek előtt tán komikusnak is tetsző igéket szeretném nektek, testvéreim, olyan egyszerűen és világosan, de olyan komolyan is hirdetni és magyarázni, amint tőlem egyáltalán telhetik, amikor szólok:

1. mint tanító a tanítókhöz;
2. mint pásztor a pásztorokhoz.

1. Minden tanítómester számára azt jelenti ez az Ige — a lelkiismeret és a pedagógiai tapasztalat szavát erősítve —: csak azt a tudást, szellemi értéket, művelődési kincset tudjuk mások számára kívánatossá tenni és eredményesen át is adni, ami magunkban már életté vált, hozzánk teljesen áthasonult.

Ezt a hatalmasan realiztikus képet: „megenni a könyvet!” — amelyet az evangéliumi lelkű *Dürer* a maga borzalmasan szép *Apokalypsis-metseltsorozatában* még realiztikusabban meg is mert rajzolni —, senki sem tudja úgy megérteni, mint az igazi tanító, aki a legmagasabb szellemi javak hűssá és vérré elsajátításánál még csak *egy* nagyobb gyönyörűséget ismer: azok hiánytalan átadását.

És az igazi tanítómester előtt az sem megfellehetetlen, bizarr titok, hogy az elsajátítandó és átadandó szellemi értékek világa tele van „*gyász-énekekkel, nyögésekkel és jajszókkal*” és meg kell keserítenie a gyomrot ahhoz, hogy a száját megédesítse.

Mit kell szenvednünk a *tudásért*, míg az egészen áthasonult és egészen átadható életté lesz bennünk: mennyi lemondást, álmatlan éjszakát, gyors vagy lassú egészségfelőrlődést — mennyi ábránd összeomlását, mennyi szaggató kételyt és sorvasztó szomorúságot! De csak így lesz édessé végre számban az ize s csak így tudjuk édessé, kívánatossá tenni a ránk bízottak számára is.

Isten akarata, hogy minél magasabbrendű egy szellemi jó és minél magasabbrendű szükséglet annak szétosztogatása: annál több és annál keservesebb életáldozatot kíván. Gondoljunk a szomorú modern legendára: *Daudet aranyagyú emberére*; a tékozólva szétosztogatott arany agydarabokon

véresepp piroslik! Ez azonban nemcsak az agynak, hanem még inkább a szívnek vére! S mégis, éppen csak ezek a véresepppek tehetik edessé tanulásunk és tanításunk naponkénti áldozatát magunk és tanítványaink számára.

Megenni a könyvet: ez annyi, mint elfogadni, tanítótestvéreim, ezt a mi szent hivatásunkat, amelyet csak *a hazug istenek és azoknak hívei* gyűlöttek és gyűlölhettek, az élő, egy, igaz Isten kezéből, aki ezt a hivatást amennyi gyászénekekkel, nyögéssel, jajszóval és keserőséggel, ugyanannyi és még több edességgel, patakzó áldások mézével is megrakta.

2. Istennek ez a beszéde eddig egyformán szól minden tanítómasternek, akármilyen világnézeti és szakmabeli fémjelzése van.

De van ennek az Igének egy különleges és legmélyebben *kegyelmi* jelentősége is, amelyről most, mint pásztor hadd tegyek bizonyosságot a pásztorok előtt.

Ennek a bizonyágtételnek teljes és tiszta arany súlya akkor nehezől intóleg és áldólag a lelkünkre, ha tökéletes komolyságban és tisztaságban fogjuk fel nevünk és hivatásunk mellett a „református” jelzót.

Református tanítónak lenni ugyanis nem egyszerű közéleti sorozást és világnézeti, vagy éppen csak „felekezeti” lebélyegzést jelent. Hanem azt jelenti, hogy a tanító nemcsak tudást közlő és közben nevelő, hanem igehirdető s az Ige erejével, Krisztus lelkével *pásztor is* növendékei számára.

A magyar református tanítómaster típusában, hívták légyen akár ludimagisternek, préceptornak, rektornak, akár professzornak, tanárnak, a nagyon sok világnézeti és szakmabeli változás közepett ép ez volt az állandó vonás négyszáz éven keresztül: *soha nem érte be azzal, hogy pusztá tudást közöljön, s legfeljebb ezáltal hasson nevelőleg*, hanem mindig, még a református iskola legszomorúbb szellemi apálykorszakaiban is, felelősségének érezte növendékei Istenhez vezetését, az Istennek tetsző élet- és jellemformálást.

Isten igéje bennünket, tanítópásztorokat, most arra figyelmeztet, hogy pásztori munkánknak ugyanaz az előfeltétele, ami tanítói munkánknak: *meg kell enni a könyvet. Csak a bibliás tanító az igazi református tanító*: az, akiten életté vált Istennek az egész ó- és újszövetségi Szentírásban szóló, teljes és tiszta igéje. Életté pedig az Ige bennünk csak úgy válhatik, ha megkeseredett tőle egész belsők: ha szívünket megszagattja a hünbánat gyászával, jajszavával és nyögésével, *ha ő emberünket keresztre jeszíti*, ha személyi, nevelői vagy tudásbeli önhittségünk bálványát porrá zúzza — ha meztelenségünk teljes rútságában dob oda bennünket Isten kegyelmi széke: a golgothai kereszt elé!

Édesség a szánkban — a megtért és újjászületett, a megvigasztalt és meggyógyított, mert megváltott és kiengesztelt lélek titokzatos edessége — csak innen fakad, előbb magunk, aztán a reánk bízottak számára is:

*Jézus édes emlékezet
Te adsz szívünknek örömet.
Se méz, se semmi nem lehet
Jelenlétednél édesebb.*

(Clairvauxi Bernát, Babits M. ford.)

Igen: ha már nemcsak emlékezem Jézusra szívem örömeivel, hanem jelen is van Jézus az életemben, akkor lesz számomra keserűből kimondhatatlan edessé református mivoltom, és akkor tudok a reánk bízott ifjú lelkeknek pásztorra lenni: eskümet *nemcsak beváltani*, hanem annak szavainál még többet is tenni — a rámbízott ifjúságot *nemcsak „Jézus Krisztus evangéliuma szellemében”, hanem egyenesen Jézus Krisztus nevében és képében nevelni, az Ő küldöttjeként és munkatársaként.*

*

A nagy és nehéz idők súlya alatt, a magyar református iskolát kívülről és belülről fenyegető változások lehetőségének illúzió-nélküli mérlegelésével hirdetem az Ige summájaként, tanító a tanítóknak, pásztor a pásztoroknak:

Nincs értelme másként református tanítónak lenni, csak így: *ha a könyvet megesszük* — belsőkben a Krisztussal való megleszítettés minden keserűségével, munkánkban és bizonyágtételünkben Krisztus emlékezetének és Krisztus jelenlétének minden edességével.

A nagyszöllősi református Atzél-Perényi Árvaház.

A trianoni csonka magyar hazáról leszakított részen azok az egyházak maradtak a legárvábbak, melyek a cseh megszállás alá kerültek. Három egyházkerület eklézsiái tekintélyes lélekszámmal kerültek idegen uralom alá. Mégpedig olyan államban, hol a kommunizmus, szociáldemokrácia és a felekezetenélküliség eldorádója volt.

Árván maradt református magyar gyülekezeteink csak lassan tudtak egyházi szervezetbe tömörülni. Alig alakultak meg az egyházmegyék és az egyházkerületek: pár év lefolyása után arra a kellemetlen valóságra ébredtek az elszakított gyülekezetek, hogy nincsen teológiánk és nincs tanítóképzőintézetünk. Honnan lesz a lelkes és tanító utánpótlás? Az a veszély fenyegetett, hogy a pásztor nélkül maradt nyáj előbb-utóbb elszéled.

Isten azonban még sohasem hagyta el az ő nyáját. Állított mélyhitű, akaraterős vezető férfiakat és nőket az ő Anyaszentegyházában való buzgó munkálkodásra. Az ő lelkes munkájuk nyomán nyíltak meg a szívek és áldozatos kezek református Sionunk ügyének minél szélesebb körű megalapozására. Az idegen elnyomás alatt a kisebbségi helyzet érzetében, a szenvedés és megaláztatás e forró kohójában a lelkek egyik a másikat ötvözték mindig fényesebbre. Érezték, hogy református egyházunk védő szárnyai alatt magyar fajiságunk és nemzeti öntudatunk is biztos menedéket talál.

Hogy az egyházközségek vezető nélkül ne maradjanak, boldogemlékeztű Sörös Béla losonci lelkipásztor fáradhatatlan munkája után megalakult a losonci lelkészkepzőintézet. Nemsokára a komáromi református tanítóképző. Pozsonyban református diákokthon létesült, az ottani egyetemen tanuló magyar református ifjak számára.

Nem csekély gondot okozott az elhagyatott árváinkról való gondoskodás. Ők az idegen impérium alatt magyar-ág és református vallásunk szempontjából pusztulásra voltak ítélve. Bekerültek az állami gyermekmenhelyekbe. Ott eleve igyekeztek lelkükből kiölni fajiságukat, nyelvüket és hitüket.

E nagy elnemzetlenítő veszedelmet vezető-férfiaink mindannyian érezték, de a gyakorlati élet síkjára Tornaaljay Margit beretkei úrnő vezette, midőn ősi beretkei kúriáját a csehszlovákiai tiszán-inneni egyházkerületnek ajándékozta magyar református Árvaház céljaira. Nem elégedett meg az emeletes kastély egyszerű átadásával; hanem átalakítására is tekintélyes összeget adományozott (100,000 cseh koronát). Técsőtől Pozsonyig a református Asszony- és Leánykörök azon versenyeztek, melyik tud valamivel hozzájárulni az Árvaház belső berendezéséhez

és az árvák kamrájának minél gazdagabban való megtöltéséhez. Isten segítségével és a szerető szívek pártfogásával rövid idő alatt olyan virágzó lett az Árvaház, hogy kifogástalan gondviselést és magyar református nevelést nyújtott 40—50 elhagyatott árvának.

Alig egy év leforgása után Nehézy Károly lelkész úr megalapítja a kiskoszmái árvaházat a dunamelléki (pozsonyi) egyházkerület területén.

Még csak a kárpátaljai egyházkerületnek nem volt szerzetintézménye. Holott itt volt rá elsősorban a legnagyobb szükség, mert református híveink e vidéken voltak anyagiakban a legszegényebbek és országos viszonylatban itt volt a legtöbb elhagyatott árvagyermek. Hogy tenni és segíteni kellene e tekintetben valamit: érezte mindenki. Az eszmet a nagyszöllősi református Asszonykör lelkes vezetői váltották valóra. Szegénysorsú asszonyoknál árvagyermekért fizették a tartásdíjat. Sokgyermekes özvegy édesanyákat segítettek éveken keresztül pénzzel, ruhával, élelemmel, tankönyvekkel, hogy gyermekeiket tudják tisztességesen felnevelni és iskolába járattani.

Ezek az adottságok ragadták meg egy nemes és széplelkű nagyszőny szívet Nagyszöllősen az árva magyar gyermekek megmentésére. Ez a nagy asszony özv. Atzél Lászlóné, szül. báró Perényi Lujza önméltósága, a sárospataki ősi Kollégium megalapítóinak méltó ivadéka. 1935. év őszén arra a nagy-

szőny elhatározásra jutott, hogy a Nagyszöllős mellett emelkedő „Fekete hegy” keleti lejtős oldalán elterülő kies fekvésű, úgynevezett „Fekete tanyáját” magyar Árvaház céljaira ajándékozta a körülötte lévő gyümölcsös, szántó-, legelő- és szőlőterületekkel együtt; amely összesen 29 kat. holdnyi ingatlant tesz ki. A nagyszőny ezt az árvaházat minden szervezetében, felügyeletében külső és belső életében színmagyar intézetté kívánta létesíteni. Igen ám, de az idegen impérium alatt minden közintézmény nem magyar, hanem idegen cél szolgálatában állott. Nehéz volt előre megállapítani, hogy évszázadokra kiható intézménynek magyar jellege miképpen biztosítható? Özv. Atzél Lászlóné mindig nagy meggyőződéssel hitte és hangoztatta, miszerint az „Egyház volt, van és lesz”, de hogy a tiszta magyar fajiság és öntudat fennmaradása

melyik egyház keretében biztosítható legerősebben: ez gondolkozóba ejtette.

Az isteni gondviselés e tekintetben is megmutatta a helyes utat. A bárónő néhai férje Atzél László Ugocsa vm. tanfelügyelője, királyi tanácsos erőshitű buzgó református férfiú volt. A debreceni Kollégiumban nevelkedett. Sok éven keresztül főgondnoka volt a nagyszöllősi egyháznak és tanácsbírája a máramaros-ugocsa egyházmegyé-

Révész Imre püspök

a nagyszöllősi árvaházban Isaák Imre esperes és Uray Sándor főjegyző társaságában.

nek. A nagy szervező Trefort Ágoston kultuszminiszter nevezte ki az akkor Kővár vidékétől elszakított ugocsa tankerület tanfelügyelőjévé. Felismerte benne a nagy népnevelőt, pedagógust és kiváló nemzetgazdászt. A fent említett „Fekete tanyát” ő építette. A körülötte elterülő bozótos, hasznavehetetlen, legfeljebb kecskelegeltetésre alkalmas területet ő változtatta gazdaságilag mintaterületté. Özvegye a nemesszívű bárónő — bár maga róm. katolikus vallású — az általa alapítandó Árvaház magyar jellegének fennmaradását csak a református egyház kebelében látta biztosítottának. Tehát a Fekete tanyát a körülötte fekvő 29 kat. hold ingatlanal a kárpátaljai református egyházkerületnek ajándékozta, azon kikötéssel, hogy az épületeket és 1 kat. holdnyi konyhakertet azonnal, a többi ingatlant pedig halála után veheti használatba az Árvaház. Az erről szóló alapítólevelet az 1935. évben Beregszászban tartott egyházkerületi közgyűlés megerősítette. A tanya két különálló egyszerű vályog épületből

állott, hét gazdasági cselédlakásul szolgáló helyiséggel. Ezekben a helyiségekben hajléktalan szegénysorsú, ingyen lakók laktak, kiket a nagyszony könyörületből odafogadott, sőt a csehek által kivetett magas házbérbérvédelmi-adót is fizette a lakókért.

Mikor a kárpátaljai egyházkerület az Árvaházat birtokába vette, Bertók Béla püspök úr azonnal hozzákezdett az átalakítási munkálatokhoz. A füstös és egyszerű épület közfalait eltávolíttatta, kívül-belül újra vakolták, új ablakokkal és ajtókkal ellátták, az egész épületet újrafedette. Annyira, hogy 1935. év őszén 14 árvagyermekkel megnyílt az Árvaház. Az árváknak élelemmel és ruházattal való ellátása nem okozott semmi nehézséget. Az egyházmegye gyülekezetei vetélkedtek a jókedvű adakozásban. A nagyszöllősi Asszonykör fáradhatatlan tagjai minden év őszén felkeresték a kebelbeli gyülekezeteket, Tiszaújlaktól Técsőig. Minden egyházközségben előző este vallásos-estét rendeztek. Ismertették az Árvaház belső életét. Másnap házról-házra jártak és úgy gyűjtötték össze a sokféle ajándékot. Ekkor már az árvák száma a két felügyelővel és egy szolgálóval együtt 30-ra szaporodott. Lábbelivel legnagyobb részben az alapító bárónő látja el a gyermekeket. Az elmúlt 1941 karácsonyan is 18 pár finom bőrcipőt készíttetett az árvák számára.

Legnehezebb volt az Árvaház fenntartása 1938—1939. év telén, mikor a máramaros-ugocsi egyházmegye gyülekezetei, öt kivételével a csonka házához visszacsatoltattak. Ezen a szigorú telén az Árvaházat ez az öt egyházközség tartotta fenn. Legfőképpen pedig a nagyszöllősi hívek. A bizonytalanság és kétségbeesés e szomorú napjaiban még inkább érezték híveink az egymásrautaltságot és megszorozódott mértékben nyújtották kezeiket az adakozásra.

A boldog felszabadulás első évében, 1939. év nyarán már bővíteni kellett az Árvaházat. Közadakozásból épült egy szép tágas világos nappali és ebédlőterem, konyha, kamara, pince és fürdőszoba. A múlt év tavaszán a vármegye Népjóléti Szövetezete két fejőstehenet adományozott az Árvaház részére. Az Árvaház háztartását és a gyermekek lelki nevelését Kiss Ilona testvérünk és az édesanyja teljesítik.

Minden esztendőben az árvák vasárnapját ott kint az Árvaházban tartjuk meg, mikor is a szent szolgálatot az udvaron, a szép lankás Feketehegy oldalában valamelyik vidéki lelkipásztor végzi. Az Árvaház kicsi lakói pedig szavalatokkal, énekekkel, rövid alkalmi színdarabok előadásával kedveskednek a Nagyszöllősről és vidékről összesereglett híveknek.

Az intézetben otthonra talált árvák száma jelenleg 24, kik a nagyszöllősi református népiskolába járnak. Folyamatban van az árvaházi népiskola felállítása, mert a gyermekeknek naponta oda és vissza 8 km. utat kell megtenniük; más szempontból pedig ez az iskola ott a ruthén nemzetiségű vidéken magyar nemzeti missziót is fog teljesíteni.

Jelenleg az Árvaház a 29 kat. holdnyi ingatlanterülettel a tiszántúli református egyházkerület tulajdonát képezi, mely a visszacsatolás után a jogfolytonosság alapján jutott birtokába. A közvetlen felügyeletet pedig a máramaros-ugocsi református

egyházmegye elnöksége és a melléje, nagy részben Nagyszöllősről választott árvaházi bizottság gyakorolja.

Az árvaházat az 1942 tavaszi, máramaros-ugocsi generális vizitáció rendjén meglátogatta kíséretével D. Dr. Révész Imre püspök úr. Erről tanúskodik az itt reprodukált fényképfelvétel.

(Nagyszöllős.)

Szabó Sándor.

Hírek az egyházmegyéből

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Alapítvány hősi halált halt fiú emlékére. Borbély József és neje hajdúszoboszlói lakosok, hősi halált halt fiuk emlékére ötszázpengős alapítványt tettek az egyház részére. Az egyházmegyei közgyűlés köszönettel vette tudomásul az erről szóló bejelentést.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Templomot épít a Makó-környéki reformátusság. — Makó — közel négyezer lelket számláló — tanyavilágának lelkigondozása már régóta komoly probléma a makói egyház számára. A tanyak evangéliumszomjas reformátusai és ízig-vérig magyarjai szétszórtságukban is élő bizonyágát adják Krisztus ügye iránti lelkesedésüknek. Íme, most már nemcsak lelkesednek, hanem cselekednek is. Presbitériumi határozat mondotta ki, hogy 1943 tavaszán — ha az anyag beszerzése különösebb akadályba nem ütközik, Rákoson, a tanyavilág egyik központján — megindítja a templomépítést s az építendő templom alapkövét leteszi. A szükséges, de még hiányzó összeg részbeni fedezését gyűjtéssel oldja meg az egyház. 500 perselyt bocsát ki: „1943 a rákosi templomépítés esztendeje” felirással, ezzel is mintegy ébren akarván tartani a szent cél iránti állandó érdeklődést s az azért való szüntelen imádkozást. T. Z.

A makói Református Iskolabarátok Egyesülete ünnepség rendezésével segíti elő a Darányi Kálmán Diákház építésének ügyét. Az ünnepség kimagasló szereplője Fáy István kultuszállamtitkár, volt csanádvarmegyei főispán lesz, aki a Diákház-mozgalom jelentőségét fogja ismertetni. A tiszta bevételt teljes egészében a Darányi Diákház javára ajánlja fel az Iskolabarátok Egyesülete.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Lelkészeiktatás Debrecenben. Méltán tart igényt az egész ország református közvéleményének érdeklődésére egy-egy debreceni új lelkipásztor beiktatása. Debrecen helyzeti energiája nyilvánvaló. A debreceni órállókra fokozott figyelemmel tekintenek a többi órállók, kiknek a felelőssége sokkal nehezebb és nagyobb. Méltán kétszereződik meg ez az érdeklődés most, a beiktatott új lelkipásztor személyére gondolva. Dr. Ferenczy Károlyt nemcsak tiszántúli, de országos egyházi vonatkozásban is ismerjük és magasra értékeljük. Nagy megtisztelő egyetértéssel választotta őt meg a nyár folyamán a debreceni egyház Csapó-utcai egyházzrúze, s most az elmúlt vasárnap, október 11-én iktattatott be állásába. Beköszönő beszédét a Nagytemplomban tartotta meg; ugyanitt történt meg a hivatalos egyházmegyei beiktatás, melyet Dr. Szász Imre esperes végzett. Ezt követőleg a presbitérium díszgyűlésén, valamint vasárnap délután az egyházzrúzei tanácsülésen D. Dr. Révész Imre püspök köszöntötte az új lelkipásztort, akit nemcsak közvetlen egyházzrúze, de az egész nagy debreceni gyülekezet is, a legteljesebb bizalommal és meleg szeretettel fogadott.

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A középszabolcsi egyházmegye szeptember 30-án tartotta közgyűlését Nyíregyházán. A gyengélkedő Porzsolt István esperes helyett, mint legidősebb tanácsbíró, Dr. Bartók Jenő nyíregyházi lelkipásztor nyitotta meg a közgyűlést bibliavásárral és imádsággal. Dr. Borbély Sándor alispán, egyházmegyei gondnok kegyeletes szavakkal emlé-

kezelt meg a kormányzóhelyettes hős haláláról. Megemlékezését a közgyűlés alkotó tagjai fennállva hallgatták meg. Majd Püspök urunk és a debreceni prépostplébános testvéri találkozásáról szólott azzal a hő óhajlással: bárha ezekben a vészterhes napokban együttmunkálkodnának és megértenék egymást a keresztyén egyházak! Az együttmunkálkodni akarás nem mirajtunk múlik. A délelőttre kiűzött tárgysorozat 108 pontból állott, amit el is végzett a közgyűlés. A nagy gondossággal összeállított esperesi időszak és évi jelentésből kitűnt, hogy az egyházmegyében mindenek ékesen és szép renddel folynak: a pásztorok a nehéz időkben őrhelyeiken állnak, a hívek meghallgatják az Ige tanítását, a tanítók hűségesen sáfárkodnak az iskolákban. A templomlátogatók és úrvacsorával élők száma örvendetesen emelkedett. Bizonyára a háborús idők következménye az, hogy a születésekben esés következett be. Az esperesi jelentés igen komolyan felhívta a lelkipásztorok figyelmét, hogy a hadbavonultak itthoni hozzátartozóiról minden tekintetben gondoskodjanak. A lelkipásztoroknak — itthon szolgálva a hazát — nagy körültekintéssel kell résztvenni a bajtársi szolgálat szép munkájában. A leventék körüli csapat- és egyesületi munkában folyó munkáról is komoly szó esett a tárgysorozat kapcsán. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a megíjodott leventeintézmény evangéliumi alapon áll. Az egyházmegye ifjúsági előadója részt vett az első leventeegyesületi vezetőképző tanfolyamon. A közgyűlés elkötelezte a lelkipásztorokat, hogy ú. n. csendes napokat minden böjti időszakban tartsanak a leventék számára. A délutáni bírósági ülésen egyetlen fegyelmi ügy szerepelt. *Fekete Lajos.*

MÁRAMAROS-UGOCSAI EGYHÁZMEGYE.

A máramaros-ugocsi református egyházmegye közgyűlése. Nagyszöllősről jelentik: A máramaros-ugocsi református egyházmegye *Isaák Imre* esperes és *Dr. Siménfalvy Árpád* főispán, egyházmegyei gondnok elnöke alatt Nagyszöllősen közgyűlést tartott. A gyűlés előtt istentiszteleten vettek részt az egyházmegye alkotótagjai. Gavallér Lajos hirdette az Igét. A közgyűlést *Isaák Imre* esperes bibliaolvasással és buzgó imádsággal vezette be, majd *Dr. Siménfalvy Árpád* mondott elnöki megnyitó beszédet. Megemlékezett a Kormányzóhelyettes hős haláláról s azokról az áldozatokról, amelyek hős honvédek hoznak a hazáért. Megszívlelendő intelmeket adott az egyházközségi vezetőknek a mai nehéz időben tanúsítandó magatartásukat illetően, buzdított a nemzeti és politikai egység munkálására, a szélsőségektől leendő tartózkodásra. A mélyen szántó beszédért a közgyűlés melegen ünnepelte a kitűnő egyházpolitikust. A közgyűlés eskütétel után megerősítette egyházmegyei ügyésszé *Dr. Ladányi Károly* vármegyei tisztifőügyészt, tanítókká pedig *Buray Katalint* Feketepatakra, *Ury Katalint* Viskre, *Siposs Imrét* Hosszúmezőre, *Szegedy Bélát* Feketeardóba. *Isaák Imre* esperesi jelentése volt a közgyűlés főtárgya. „Lelkipásztoroknak és világi papságunknak soha több alkalmat nem adott Isten lelki kincsük feladására és szétosztogatására, mint a mai nehéz időkben. Példát mutatni az önmegtartóztatásban, a lemondásban, a takarékoságban, az egyházi és nemzeti szolgálatban: erre való a történelem rettentően megpróbáló az a korszaka, amely fejünk felett viharzik. Isten eleink bűneiért és a magunk vétkeiért állít bennünket ezer próbatétel alá s cselekszi ezt azért, hogy alkalmat adjon nekünk bűneink beismerésére, megbánására és jóvátételére, hűségünk megmutatására, református és magyar hitünk, reménységünk és szeretetünk ezerízigen való megbizonyítására” — mondotta az esperes. Majd megemlékezett arról a nemzeti veszteségről, amely a Kormányzóhelyettes hős halálával érte hazánkat. Javaslatára az egyházmegye hódoló feliratban fordul a Kormányzóhoz, hogy igaz részvételének kifejezést adjon. Megemlékezett az esperes a lefolyt püspöklátogatás áldásairól s kifejezte az egyházmegye mély háláját és szeretetét *Dr. Révész Imre* püspök iránt. A lelkészek továbbképzésére kötelező határozatot hozott esperes, minden hónapban egy-egy összejevetelen nyer alkalmat a lelkészi kar az önképzésre. A reverzális-kérdésnek a magyar közéletből eltüntetésére, mint égetően sürgős kérdésre mutatott rá élénk helyeslés mellett az esperes. A leventemunkában erőteljesen részt kell venniük a lelkészeknek, hangoztatta az esperes, mert az evangéliumi lelkületű levente a garanciája a magyar jövőnek. A szektárizmus ma hazaárulás, mert egységet bont, zavaros eszméket hirdet, idegen pénzen, sejtrendszerrel, a kötelező honvédelem ellen lázít. A lelkészek ma igen

nagy felelősségérzettel vigyázzanak a reájukbízott hívekre és világosítsák fel idejében a szektaügynökök veszedelmes játékáról az egyháztagokat. Megelégedéssel állapította meg, hogy a honvédeket segélyező és a bajtársi szolgálatból a református hívek mindenütt buzgón kiveszik a részüket. Esperest a közgyűlés a tartalmas jelentésért nagy elismerésben részesítette. Tárgyalta a gyűlés *Dr. Sárkány Lajos* előadásában a tanügyi és missziói jelentéseket. Általános a panasz a tanítóhiány miatt. Az egyházmegye lelki élete fejlődőben van. A lelkészek és tanítók jelentős és dicséretes munkát fejtenek ki. *Dr. Molnár Pál* igazgató a máramaros-szigeti gimnázium helyzetéről adott megnyugtató képet s jelentette be, hogy az intézet internátusával együtt hatalmasan lendül felfelé. Boldogan vette tudomásul egyházmegye, hogy *Rahón* és *Felsővisón* a fiókegyházközséget anyásílják a szórványmagyarság védelme érdekében. *Siménfalvy Árpád* javaslatára a hatvanéves *Ravasz László* dunamelléki püspököt, az egyetemes református egyház lelki vezérét táviratban üdvözölte a közgyűlés. *(Tudósító.)*

K Ü L Ö N F É L É K

DR. BENEDEK ZSOLT KONVENTI FŐTANÁCSOS HATVAN ÉVES. Egyetemes egyházunk központi ügyvezetésének legfőbb munkása — aki egyben a tolnai egyházmegye gondnoki tisztét is drágaméltú alyja örökében teljes odaadással hordozza — a folyó év október hó 6-án töltötte be életének 60. esztendejét. Ebből a hatvan évből közel negyven az egyház szolgálatában telt el, mégpedig ennek a szolgálatnak körülbelül a leghalálannabb mezején: a központi adminisztrációban, amelyet jóemlékeztű előde és ipa, *Dr. Baksa Lajos* nagyérdemű nyomdokain tulajdonképpen *Benedek Zsolt* épített ki és szervezte meg mai, a rohanó idők és változó sorsok követelményeihez alkalmazkodni tudó, pontos és szabatos, de rugalmas és szervesen elágazó formájában. Az egyházi adminisztráció mesterei — s ha valaki, *Benedek Zsolt* az! — rendszerint nem örvendenek túlságos népszerűségnek, mert főként öreájuk hárul az a kellemetlen, pedig üdvös bibliai teher, hogy „intsék a rendelleneket” (1. Thess. 5: 14a), és mert mindig őket legkönnyebb szidni, hogyha a dolgok nem mennek úgy, ahogyan legalábbis egyesek elgondolása szerint vagy a türelmetlen közhangulatnak megfelelően menniük kellene. *Benedek Zsolt*tal is így vannak egyházunk némely „közvéleményhordozói” addig, amíg meg nem ismerik. Mihelyt belelátunk lelkébe és megérzik szíve melegét: a lelkipásztorok azonnal észreveszik, hogy egy palást nélküli lelkésztestvérükkel állanak szemben, a világiak pedig egy olyan világi testvérüket ismerik meg benne, aki a nem-világi gondolkodásban és érzelmben valamennyiüknek tanítója és ösztönzője lehet. Egyházunk és nemzetünk mai helyzetében immár parttalanul megdagadtak azok a feladatok, amelyekkel központi ügyvezetésünknek napról-napra birkóznia kell és — amelyek terén csaknem minden nap meghozza most már a maga új meg új szorongató meglepetését. De *Benedek Zsolt* Isten gazdag kegyelméből — bár egészsége naponkénti feláldozásával — bírja ezt a birkózást és ezért minden megy a lehető legjobban, de legalábbis úgy, ahogyan ma egyáltalán mehet. Barátai és bírálói (az utóbbiak *Leendő* barátai!) egyesüljenek a hatvanadik évforduló alkalmából buzgó imádságban érte, egészségéért és munkájáért. Nem annyira övele, hanem inkább egyházunkkal cselekszik irgalmasságot a menygyei Atya, ha őt még nagyon sokáig megtartja nekünk és közöttünk.

A magyar nemzet összeforrása a Horthy-nemzetséggel. Mindnyájan tudjuk, hogy a hősi halált halt Kormányzó-helyettes emléket az országgyűlés törvénybe iktatja. A nagy idők s viharzó események mélységeiben született törvényjavaslat egyik pontját óhajljuk itt emlékezet okáért megörökíteni, semmit nem téve a törvénytervezet eredeti fogalmazásához:

3. §. *Egyrészt ugyancsak a Kormányzó-helyettes úr iránt való hálás kegyeletből, másrészt az országfenntartó és ország-
gyarapító történelmi érdemeit szeretett fiának elvesztésével
fájdalmas áldozattal tetőző Kormányzó úr Öfömméltósága iránt
érezett hálától és hódolattól vezeltetve és bízva abban, hogy a
Horthy-nemzetségnek viléz nagybányái Horthy István Kormányzó-
helyettes úron át leszármazó, a nemzet hálájától és szeretetétől
öröszett ágában — ha Isten is úgy akarja — mindig lesznek
a nagy nemzeti feladatok vállalására és viselésére az előtökhöz
mélto férjak, az országgyűlés az ebből az ágból származó fiu-
utódokat a Fömméltóságú címmel felruházza és elrendeli, hogy
a hősi halált halt Kormányzó-helyettes úr fia, az ugyancsak
István nevet viselő és zsenge gyermekkorban atyját elvesztett
árna olyan gondoskodásban és neveletésben részesíttessék,
hogy a nemzetnek hű és jeles fia lehessen.*

Keresztén Ünio címen látott napvilágot a fővárosi lapokban, a multheti róm. katolikus nagygyűlés egyik részletéről szóló tudósítás. Az „Ünions Szövetség” (közeleb-
bül róla nem tudunk) gyűlést tartott, a nagygyűlés keretei
között, melyen König Kelemen, a róm. kath. egyházi
irodalom egyik kiváló művelője tartott előadást, melyben
többek között elmondotta, hogy többszertendős német-
országi lelkipásztori tapasztalatai során ébredt lelkében
az az elhatározás, hogy egyengetni kell a hívó protestantiz-
mussal az egység és az egymásratalálás útját azon a téren,
ahol a Szentháromság tana, a Megtestesülés és a Megváltás
szent titkai, a kereszténység legnagyobb igazságainak közös
alappait biztosítják. Örömmel jelenti, hogy ismételtelen
megindult az egység egyengetésének munkája. Erre nézve
hangsúlyozta, milyen áldás volna az emberiség szebb jövő-
jének kialakításában, ha a négy százmillió róm. katolikus
a közel ugyanennyi protestáns és görögkeleti keresztén test-
vérrel együttműködne. Az egységet előmozdítaná a bizalmat-
lanság és szeretetlenség elnémitása, az egységért imádkozók
összetoborzása. A jövőben a történelmi mult tanulságait
úgy kell figyelni és méltatni, hogy ezen a révén is megerősöd-
jön az egységre való törekvés.

A Néptanítók Lapja közli egy állami tanító beszélgetését
„egy orosz néptanítóval”. A nagyon érdekes beszélgetés
közben sor került a hittanítás kérdésére is. A felelet az
volt, hogy hittan náluk nincs, hiszen Istent nem ismerik.
Tanulás előtt és után nem imádkoznak, mert „nincs kihez”.
A tanító belépésénél a gyermekek csupán Jó napot-tal
köszönnek. A németek által megszállott területeken, ahol
a templomokat kinyitották, az öregek és a kisgyermeknek jár-
nak templomba. A Sztalin alatt felnöött ifjúság nem, mert
istentelen, vad nevelést kapott.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5761—1942. sz. TÁRGY: *Hulladékpapíros gyűjtése.*

KÖRLEVÉL

**a nagy-tiszteletű esperes és lelkipásztor urakhoz és valamennyi
tanintézet tekintetes igazgatóságához.**

A m. kir. iparügyi miniszter úrnak a hulladékpapíros
gyűjtése ügyében kiadott felhívását tudomásulvétel és a
gyűjtés sikerének minden rendelkezésre álló módon való
lámogatása végett az alábbiakban szöszserinti másolatban
közlöm:

„A háború okozta nyersanyaghiány leküzdése nagy
gondot okoz. A mindenkülö hazafias magatartást követelő
nehéz idökbén felkérek minden magyar háziasszonyt, hogy
a lakásban és a lakáshoz tartozó egyéb helyiségekben cél-

talánul heverö régi újságokat, folyóiratokat, füzeteket,
könyveket, papírosdobozokat, leveleket stb. boesása a
hulladékpapírosgyűjtö szervezetek útján rendelkezésemre,
hogy ezt az otthon csaknem értéktelen hulladékanyagot új
papíros gyártása céljából a magyar papírosgyártó iparnak
juttathassuk.

Amennyiben felhívásom megértésre talál, kérem, hogy
az összeszedett papírosanyagot adja át az érte jelentkező
igazoltt gyűjtönek, aki azért kívánatra megtéríti a hatóság-
lag megállapított ellenértéket. A gyűjtö közegek ellenörzése
céljából kérem, hogy az általuk átadott gyűjtöívet szíves-
kedjék sajátkezüleg kitölteni és benne azt is feltüntetni, ha
nem lenne átadható hulladékpapíroskészlete.

Bízom abban, hogy a mai nehéz idökbén felhívásomat
minden magyar háziasszony örömmel fogadja és lámogatni
fog az ország papírosszükségletének ellátását célzó munkám-
ban.”

Debrecen, 1942. október 8.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5858—1942. sz. TÁRGY: *Horthy Miklós ösztöndíjsza-
bályzat módosítása.*

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak
92,500—1942. IV. 4. szám alatt a Horthy Miklós-ösztöndíj
adományozása tárgyában kiadott 27,000—1938. IV. sz.
vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet módosítását
tartalmazó 92,500. számú rendeletét tudomásulvétel cél-
jából másolatban közlöm.

Debrecen, 1942 október 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 92,500—
1942. számú rendelete a Horthy Miklós-ösztöndíj adomá-
nyozásáról szóló 27,000—1938. V. K. M. számú rendelet
módosítása tárgyában:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következőket
rendeli:

1. §.

A 27,000—1938. V. K. M. rendelet 3. §-ának 3. pontja
helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az ösztöndíj tanévenként:

a) a középiskolák és a középfokú iskolák osztályáiban
200 P;

b) egyetemi és főiskolai hallgatökök részére, továbbá a
képesítö oklevél szabályszerü haláridöbén való megszerzésé-
nek ideje alatt 400 P;

c) díjtalan gyakornokok részére 800 P;

d) az egyetemi és főiskolai hallgatökök ezenfelül segély-
képpen tankönyvet és ruhát is kapnak.”

2. §.

A 27,000—1938. V. K. M. rendelet 6. § 1. pontjának
bekezdésében foglalt rendelkezés helyébe a következő
rendelkezés lép:

„A középiskolai vagy középfokú iskolai tanulökö ösztön-
díjukat középiskolai tanulmányaik befejezéséig, egyetemi
és főiskolai hallgatökök pedig a képesítö oklevélnek rendes
idöbén való megszerzéséig élvezik, ha ez alatt az idö alatt az
Ösztöndíjszabályzat 4. § 1. pontban az ösztöndíj elnyerésé-
hez megkövánt feltételek fennállanak.”

3. §.

A 27,000—1938. V. K. M. rendelet 6. § 2. pontjának
az egyetemi hallgatökökre, valamint az egyetemi gyakor-
nokokra vonatkozó rendelkezések helyébe a következő
rendelkezés lép:

„Egyetemi hallgatók, valamint a díjtalan gyakornokok tanulmányi eredményének és munkásságának ellenőrzését az Egyetemi Diákjóléti és Diákvédő Hivatalok tanárelnökei végzik.

Az egyetemi hallgatók félévük lezárata után az erre a célra rendszeresített bejelentőlapot kitölteni és lecke-könyvüket az Egyetemi Diákjóléti és Diákvédő Hivatal tanárelnökének bemutatni kötelesek. A tanárelnök a bejelentőlapot javaslatával együtt — minden félév végén, július hó 31-ig —, illetőleg január hó 15. napjáig köteles a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjeszteni.

Az ösztöndíjak folyólagos részleteit minden év szeptember, illetőleg február havának 1. napjáig az Egyetemi Diákjóléti és Diákvédő Hivatalokhoz kell kiutalni. Az ösztöndíj kiutalása előtt az ösztöndíjas köteles beiratkozását igazolni. Az ösztöndíjas kérelmére a tanárelnök a kiutalandó ösztöndíj terhére tandíjfizetés céljára utalványt állíthat ki: az utalványt kizárólag tandíjfizetés céljára lehet felhasználni.

Az egyetemi gyakornokok ösztöndíjait az Egyetemi Diákjóléti és Diákvédő Hivatalok — a nyári szünet két hónapjának kivételével — minden hó 1-én tíz egyenlő részletben utalják ki az ösztöndíjas kezébe.”

4. §.

A 10. § b) pontjának az egyetemi gyakornokokra vonatkozó rendelkezése, továbbá ugyane § c) pontjának az egyetemi hallgatókra vonatkozó rendelkezése hatályát veszti.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.
Budapest, 1942. évi október hó 1.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi
Miniszter.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5809—1942. sz. TÁRGY: *Katonai szolgálatot teljesítő tanító családi pótléka.*

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 207.415—1942. VI. 5. ü. o. szám alatt Kecskemét város polgármesteréhez intézett rendelet másolatát tudomásulvétel végett közlöm.

Debrecen, 1942 október 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 207.415—1942. VI. 5. ügyszám alatt Kecskemét thj. város polgármesteréhez intézett rendeletének másolata:

„Fenti számú felterjesztésre értesítem, hogy az 5700—1940. M. E. számú rendelet 34. §-a, valamint ennek módosítása tárgyában kiadott 1870—1942. M. E. számú rendelet 6. §-a értelmében a honvédelmi kötelezettségeket teljesítő közszolgálati alkalmazottak a bevonulás napját követő legközelebbi esedékességi időponttól kezdve, amennyiben a honvédségnél a valóságos rangosztályba sorolt havidíjasok, vagy valóságos tiszthelyettesek sorába tartoznak, polgári állásuk után fizetés címén azt a különbözetet kapják, amely a polgári állás után járó fizetés és a honvédségnél járó havidíj és honvédségi pótdíj együttes összege között mutatkozik.

Az 1940. évi 5700. M. E. számú rendelet 37. §-a értelmében változatlan összegben megkapják a családi pótlékot is.

A nem állami népiskolai tanítók az államtól nem fizetést és családi pótlékot kapnak, hanem az 1925. évi 7000. M. E. számú rendelet 140. pontjának végrehajtása kapcsán a nem állami népiskolai tanítók illetményeinek újabb szabályozása tárgyában kiadott 1926. évi 25.000. V. K. M. számú rendelete értelmében illetménykiegészítő államsegély-

ben részesülő nem állami népiskolai tanítóknak helyi javadalma államsegéllyel egészítetik ki azon összeg erejéig, amely az ugyanolyan szolgálati idővel bíró állami népiskolai tanítókat az érvényben lévő kormányrendelet értelmében fizetés és családi pótlék címén megilleti.

Ebből a rendelkezésből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a helyi javadalomban nemesak a fizetés, hanem a családi pótlék is bentfoglaltatik.

Ennélfogva a hivatkozott kormányrendeletek alapján a Központi Illetményhivatal a katonai szolgálatot teljesítő nem állami tanító teljes összegű helyi javadalmát egészíti ki a jogos fizetés és családi pótlék együttes összegére, ha pedig fizetés nem jár, akkor a jogos családi pótlék összegére.

Az érintetlenül maradó családi pótlék kifizetésére nem az államkincstár, hanem az iskolafenntartó illetékes. Ennek fedezetére elsősorban a helyi javadalom veendő igénybe.

Budapest, 1942. évi szeptember hó 30-án.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Salamon János s. k.,
miniszteri osztálytanácsos.”

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5890—1942. sz. TÁRGY: *Külföldről hazatelepített magyar gyermekek osztályozó vizsgája.*

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az 1942. évi szeptember hó 18-án 108.260—1942. V. 1. szám alatt kelt, a külföldről hazatelepített magyar gyermekek osztályozó vizsgája tárgyában valamennyi tankerületi kir. főigazgatóhoz és hozzánk is megküldött rendeletét az Egyetemes Konvent 9502—1942. szám alatt kelt leirata folytán másolatban azzal a felhívással közlöm, hogy egyházkerületünk népiskolái ugyanilyen értelemben járjanak el.

Debrecen, 1942 október 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Másolat.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 108.260—1942. V. 1. szám. Tárgy: Külföldről hazatelepített magyar gyermekek osztályozó vizsgája. Valamennyi tankerületi és az újvidéki II. fokú közoktatásügyi igazgatási kirendeltséget vezető kir. főigazgató úrnak. Több száz iskolaköteles korban lévő külföldi magyar gyermeket telepített haza az elmúlt hónapokban a kormány. A székesfehérvári tankerületi kir. főigazgató arra irányuló javaslatot terjesztett elő, hogy ezek a tanulók „díjtalan magánvizsgálatot” tessenek annak a népiskolai osztálynak az anyagából, amelybe hazatérésük idejében jártak s a folyó 1942—43. iskolai évben a megfelelő magasabb osztályban folytathassák tanulmányaikat. A fent közltekkel kapcsolatban az alábbiakról értesítem kir. főigazgató urat. Nincs elvi akadálya annak, hogy a külföldről hazatelepített tanulók díjtalan osztályozó vizsgát tegyenek a népiskola megfelelő osztályának anyagából. A NU 23. § 10. bekezdésének rendelkezése szerint az osztályozó vizsga ugyancsak a gondviselőnek igazolt szegénysége esetében díjtalan, de méltányosságból a gondviselő szegénységének vizsgálata nélkül köteles az állami, viselő társulati (egyesületi) és magán népiskola helyi hatósága a hazatelepített iskolaköteles korú gyermeket díjtalan osztályozó vizsgára bocsátani. Az osztályozó vizsga szabályszerű ideje június hó 16—30., illetve augusztus hó 28—31. napjai között van. Az osztályozó-vizsgadíj elengedésével egyidejűleg azt is engedélyezem, hogy a visszatelepített tanulók az osztályozó vizsgát folyó évi december hó végéig bármikor, letehessék. A visszatelepített gyermek osztályozó vizsgájánál elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy a gyermek a következő iskolai évben előreláthatóan képes lesz-e pótolni a magyar nyelv kellő ismeretének

hiányát s az esetleges egyéb hiányokat (írás, olvasás, fogalmazás, nyelvi ismeretek, esetleg földrajz, történelem, állampolgársági kötelességek és jogok). Ha a gyermek a hiányokat előreláthatóan pótolhatja és arra értelmi fejlettségénél fogva képesnek látszik, alkalmat kell neki adni arra, hogy a megfelelő magasabb osztályba léphessen. Ha a hiányok pótlására nincs remény, a tanulót abba a népiskolai osztályba kell felvenni, amely az általa félbehagyott idegen népiskolai osztálynak megfelel. Budapest, 1942 szeptember 18. A miniszter rendeletéből: Dr. Bassola Zoltán s. k., miniszteri osztálytanácsos.

Pályázati hirdetések

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a „Debreceni Protestáns Lap”-ban közzé kell tenni és a Kiadóhivatalt címére (Debrecen, Kálvin-lér 7., Püspöki hivatal, Postafiók: 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj milliméter-soronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A szeghalmi református Péter András-gimnázium jérj-pagy nőtanárt keres magyar-latin és mennyiségtan-természettan, illetve kémia szakkal, állami rendszerű javadalma-zással. Protestáns vallású pályázók az állást azonnal elfoglalhatják.

Érkeserői református egyházközsége pályázatot hirdet 15 nap határidővel tényleges katonai szolgálatát teljesítő kántortanítója helyettesítésére. Fizetése törvényszerű és lakás. Pályázhatnak nők is. Az állás azonnal elfoglalandó. Református Lelkipásztori Hivatal, Érkeserői.

A kislétai református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Fizetés: helyi javadalom 22 értékegység és 10%-os készpénz; megfelelő államségély. Kötelesség: a rábizott osztályok tanítása és nevelése, orgonistakántori teendők végzése, énekkar vezetése, belmisszióban való segédkezés, presbitériumi jegyzőség. Pályázati határidő 21 nap.

Makó református egyházközség, a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásától feltételezeten, pályázatot hirdet a VII. sz. nőtanítói állásra. Javadalom és kötelesség törvényszerű. Pályázhatnak olyan okleveles tanítónők, akik a gyülekezeti ének vezetésében jártasak. Pályázati határidő 21 nap. Teljesen felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Makó-Újváros küldendők.

Nyírpazony református egyházközség háromtanerős iskolájához pályázatot hirdet két tényleges szolgálatra bevonult tanítójának helyettesítésére. Fizetés törvényszerű. Kántor helyettesítéséért külön díjazás. Egy- vagy kétszobás lakás villanyvilágítással természetben. Nők és nyugdíjasok is pályázhatnak. Irodai ügyekben némileg jártas családtagok alkalmazást nyerhetnek. Pályázati határidő október 31.

Tiszabездé (Szabolcs m.) református egyházközség pályázatot hirdet III. sz. tanítónői állásra. Községünknek vasútja, kövesútja, postája, Tiszája van. Taníttató város közel. Jelöltünk nincs. Határidő 21 nap. Presbitérium.

Tiszaug református iskolaszéke tanítót vagy tanítónőt keres azonnalra katonai szolgálat végéig való helyettesítésre.

Verbőc református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondással megüresedett tanítói állásra. Pályázati határidő 21 nap. Javadalom: lakás kerttel és mellékhelyiségekkel, valamint a tanítói fizetés 10%-a egyháztól, a többi államségély. Amennyiben a kántorságot is vállalja, azért külön díjazást kap megegyezés szerint. Nők is pályázhatnak. Jelölt nincs. Vasút 1 km-re, posta helyben. Kötelesség: V-VIII. osztályok tanítása, belmisszióban segédkezés. Állás választás után elfoglalandó. Szabályszerűen felszerelt kérvények Lelkészi Hivatal, Verbőc (Ugoesa vm.) címre küldendők.

TARTALOM:

Révész Lure: Edd meg a könyvet!
Szabó Sándor: A nagyszőlősi református Atzél-Perényi Árvaház
Hírek az egyházmegyékből — Különlélek — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Hirdetések

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal később
fizetendő.

Főzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK:
Bank: 19-70. és 22-32. Terménysztyály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉGI PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30.

1867—1942.
75. év

Orgonák, harmóniumok javítása, átépítése, új homlokzatok, villamos fűtőberendezések. — Múltányos feltételek, művészi kivitel.

